

Netwerk Vitale Landbouw en Voeding

Nieuwsbulletin 2012 - nr. 2

Inhoud

NVLV nieuws	1
Nieuws van deelnetwerken, leden & partners	4
Andere interessante zaken (nieuws van buiten het netwerk)	9
Agenda	14

NVLV nieuws

Woensdag 11 april: NVLV themadag "Bodem en klauw" in Swifterbant (incl. ledenvergadering)

Het NVLV organiseert op woensdag 11 april in Swifterbant een themadag met als onderwerp "Bodem en klauw". Deskundige sprekers zullen ingaan op de noodzaak van een gezonde bodem om het gebruik van bestrijdingsmiddelen te verkleinen, en de rol van voeding en weidegang bij het voorkomen en behandelen van klauwproblemen bij vee.

In het morgengedeelte houdt Klaas Meijaard (www.mijaard.info) een lezing over het leven onder de grond. Hoe leven planten samen met micro-organismen zoals schimmels en bacteriën en wat zijn de gevolgen van deze samenwerking voor de gezondheid van de planten? Als planten op een goede manier samenleven met de micro-organismen dan wordt de plant sterker en zal minder gevoelig tot ongevoelig zijn voor schadelijke schimmels, zowel ondergronds als bovengronds. Ook kan hij zich beter verweren tegen insecten en andere vraatlustige belagers door een andere opbouw van zijn verdediging. Tegelijkertijd is waargenomen dat de plant een andere samenstelling krijgt waardoor, met name in gras, de voederwaarde stijgt en de koe een hoger rendement haalt.

Het bijwonen van de presentatie van Klaas Meijaard geldt als één punt voor het verlengen van een spuitlicentie. Indien gewenst dit graag aangeven bij de aanmelding voor de themadag.

Kijk voor meer informatie over de presentatie van Klaas Meijaard op: www.nvlv.nl/index.asp?menu=0302&id=1&id=155.

In het middagedeelte geeft klauw expert René Pijl (www.rene-pijl.de) een presentatie over het bevorderen van gezonde klauwen en het verhelpen van klauwaandoeningen. Ter sprake komt de omgeving van de koe (de stal of weidegang), de voeding en de fokkerij. Speciale aandacht zal worden besteed aan de positieve effecten van weidegang.

Kijk voor meer informatie over de presentatie van René Pijl op: www.nvlv.nl/index.asp?menu=0302&id=1&id=156.

Na afloop van de themadag zal om 15.45 voor de leden van het NVLV nog een korte Algemene ledenvergadering worden gehouden. Hierin zal door het bestuur verslag worden gedaan over het afgelopen jaar en zal er een gedeeltelijke bestuurswisseling plaatsvinden.

Programma NVLV themadag "Bodem en klauw"

09.15 uur	Registratie (en inschrijving spuitlicentie) - Ontvangst met koffie en koek
09.30 uur	Welkom door de dagvoorzitter dhr. Theo Mulder
09.40 uur	Opening door de voorzitter NVLV mw. Bessie Schadee
09.45 uur	dhr. Klaas Meijaard - "Spuiten en slikken"
11.15 uur	Pauze - koffie en thee in de zaal
11.30 uur	dhr. Klaas Meijaard - "Spuiten en slikken" (vervolg)
12.45 uur	Warme lunch
13.45 uur	Speakers' corner - korte presentaties / aankondigingen (graag vooraf opgeven bij de organisatie)
14.00 uur	dhr. René Pijl - "Gezonde en zieke klauwen"
15.00 uur	Discussie
15.30 uur	Afsluiting themadag door de voorzitter NVLV
15.45 uur	Algemene ledenvergadering NVLV - verslag van het bestuur, bestuurswisseling

Locatie: Kerkcentrum "De Hoeksteen", De Poort 17 – 19, 8255 AA Swifterbant. Tel. 0321-321432.

Kosten: €45,- per persoon, inclusief lunch en consumpties. Leden van het NVLV en de VBBM krijgen €10,- korting. Het verlengingspunt voor de spuitlicentie kost €30,- (indien gewenst s.v.p. aangeven op het aanmeldingsformulier).

Aanmelden: Om u aan te melden kunt u een aanmeldingsformulier downloaden via www.nvlv.nl/downloads/Aanmelding_themadag_NVLV.pdf. Dit formulier kunt u invullen en opsturen per post, fax of e-mail. S.v.p. één aanmeldingsformulier per persoon gebruiken.

Meer informatie over deze themadag is te verkrijgen bij Wigle Vriesinga (info@impactpoeder.nl) en bij Gerrit Schott (g.schott@wanadoo.nl).

Alle informatie kunt u ook terugvinden in dit programmaboekje: www.nvlv.nl/downloads/Themadag_Bodem_en_Klauw_NVLV.pdf.

E-mail actie succesvol: termijn voor goedkeuring gewasbeschermingsmiddelen RUB regeling verlengd tot 1 januari 2014

Op 1 februari j.l. werd door het Ctgb (College voor toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden) aangekondigd dat de zogenaamde RUB regeling per 1 juli 2012 op de schop zou gaan. Onder de RUB (Regeling uitzondering bestrijdingsmiddelen) regeling werden bepaalde stoffen waaronder melk, bijenwas, bier, zeep, knoflook, zeewier, plantaardige oliën, e.d. vrijgesteld van registratie als bestrijdingsmiddelen. Deze stoffen werden bij instelling van de RUB zo onschuldig gevonden, en hun gebruik zo gering, dat de overheid het toentertijd niet nodig vond de zware (en ook dure) toelatingseisen van de gewasbeschermingsmiddelen wet hierop toe te passen.

Om de Nederlandse wetgeving in lijn te brengen met nieuwe Europese Gewasbeschermingsmiddelen-verordening was het volgens het Ctgb noodzakelijk de automatische goedkeuring van de RUB middelen per 1 juli 2012 in te trekken. Gebruikers van middelen die onder de RUB vrijstelling vielen zouden hier dan ofwel bezwaar tegen kunnen maken, ofwel de middelen vóór 1 juli als gewasbeschermingsmiddel goedgekeurd moeten krijgen.

Dit besluit van de Ctgb veroorzaakte veel onrust bij boeren en tuinders, die mogelijk per 1 juli vele natuurlijke, milieuvriendelijke producten niet meer konden gebruiken, tenzij deze in een versnelde procedure goedgekeurd werden. Normaliter is de goedkeuring van een gewasbeschermingsmiddel een zeer langdurig en kostbaar proces.

Middels een e-mail actie gericht op de Tweede Kamerleden van de vaste Commissies voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en Infrastructuur en Milieu (IM) heeft het NVLV begin maart aandacht gevraagd voor het probleem. Leden werden opgeroepen middels het versturen van een e-mail en een bijbehorend positie-document aan de Tweede Kamer leden te vragen de kwestie hoog op de agenda te zetten.

Onze actie (en soortgelijke acties van andere organisaties en individuen) hebben gelukkig het gewenste effect gehad. Veel Tweede Kamer fracties gaven allereerst veelbelovende reacties (zie reacties van SGP, CDA en Partij voor de Dieren hieronder). Vervolgens kondigde Staatssecretaris Bleker in een brief aan de Tweede Kamer op 16 maart aan dat hij met het Ctgb overlegd had, en de termijn voor de goedkeuring van de RUB gewasbeschermingsmiddelen zou verlengen tot 1 januari 2014 (met daarbij een mogelijke aflever- en opgebruiktermijn van maximaal 18 maanden, tot uiterlijk 1 juli 2015). Daarnaast zal de Staatssecretaris bij de Europese Commissie aandringen op een zeer spoedige uitwerking (uiterlijk mei 2012) van de criteria voor een vereenvoudigde goedkeuring van de vele laag risico stoffen die vallen onder de RUB toelatingen. Het Ctgb zal vervolgens voorlichtingsbijeenkomsten organiseren voor de belanghebbenden over de goedkeuringsprocedures.

Dank aan iedereen die meegeholpen heeft met deze actie!

Downloads en links:

- e-mail (www.nvlv.nl/downloads/voorbeeldmail_e-mail_actie_NVLV_herziening_RUB.pdf) en positie-document (www.nvlv.nl/downloads/RUB_positie.pdf) gebruikt in de e-mail actie. Het positie-document werd oorspronkelijk geschreven door Nico Stutterheim (directeur Agrobio Products) en bewerkt door Anton Nicola
- reacties SGP (www.nvlv.nl/downloads/RUB_reactie_SGP.pdf), CDA (www.nvlv.nl/downloads/RUB_reactie_CDA.pdf) en Partij voor de Dieren (www.nvlv.nl/downloads/RUB_reactie_PvdD.pdf) op de e-mail actie
- op het weblog Foodlog.nl begon de discussie over dit onderwerp (www.foodlog.nl/artikel/wilbrink-boos-op-mestmaffia), mede naar aanleiding van een column van Felix Wilbrink in de Telegraaf (<http://yfrog.com/g0pkzqp>), die het probleem koppelde aan de regelgeving rondom het bovengronds uitrijden van mest.
- Bionext tekende samen met LTO Nederland ook formeel bezwaar aan tegen de voorgestelde wijzigingen. Zie www.bionext.nl/content/voorstel-intrekken-regeling-uitzondering-bestrijdingsmiddelen-rub voor een uitgebreide analyse van Bionext betreffende de kwestie

Recente updates dossier gentech en glyfosaat

Er zijn weer enkele recente links toegevoegd in het dossier gentech en glyfosaat op onze website (directe link: www.nvlv.nl/index.asp?id=1&id=154):

- het consumentenprogramma Kassa besteedde op 31 maart j.l. aandacht aan het feit dat Roundup nog vrijuit verkrijgbaar is in tuincentra, terwijl de Tweede Kamer in september 2011 de staatssecretaris als opdracht had meegegeven het niet-commerciële gebruik (door particulieren, in de openbare ruimte) zo spoedig mogelijk te verbieden. Rik Grashoff, Tweede kamerlid van Groen Links, gaf commentaar in de studio. Op <http://kassa.vara.nl/tv/afspeelpagina/fragment/veel-gif-in-onkruidbestrijders/speel/1/> is het fragment nog terug te zien, alsmede diverse relevante links betreffende Roundup en het eveneens veelgebruikte Imidacloprid, dat volgens recent onderzoek erg schadelijk is voor de bijenstand (zie informatie over bijensterfte elders in deze nieuwsbrief).
- In India is de afgelopen decennia het gebruik van hybride zaden (veelal genetisch gemodificeerd) en kunstmest zeer actief gepropageerd door de overheid en het bedrijfsleven. Nu, na vele jaren, worden de negatieve effecten van deze "groene revolutie" zichtbaar: uitgeputte bodems, watertekorten en toenemende problemen met ziektes en plagen. De boeren weten nog maar nauwelijks hun hoofd boven water te houden, omdat de opbrengsten sterk zijn gedaald, terwijl ze sterk afhankelijk zijn geworden van dure zaden, kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Het aantal zelfmoorden op het Indiase platteland van wanhopige boeren is dan ook schrikbarend gestegen. De documentaire "Bitter seeds" van de Amerikaans-Israëlische filmmaker Micha Peled laat deze problematiek helder zien. Op het weblog van IFOAM bestuurslid en Eosta-directeur Volkert Engelsman is een bespreking van de film te zien, zie www.natureandmore.com/blog/elke-indiase-katoenplant-is-een-intensieve-care-patientje. Zijn conclusie: "De agrochemische industrie parasiteert nu feitelijk op de bodemvruchtbaarheid, de biodiversiteit en de bestaansmiddelen van kleine boeren."

De film Bitter Seeds ontving verschillende prijzen op het IDFA documentaire festival van 2011, en wordt in april nog op verschillende plekken in Nederland vertoond als onderdeel van de IDFA en Oxfam Novib tour 2012. Zie

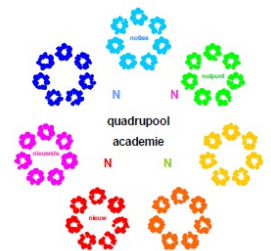
www.idfa.nl/nl/agenda/idfa-en-oxfam-novib-on-tour.aspx voor de data en locaties. Sinds kort is de DVD van de film ook eenvoudig verkrijgbaar via websites als www.bol.com en www.filmfreaks.nl.

- Hoogleraar plantfysiologie aan de Universiteit van Amsterdam Michel Haring, liet zich onlangs in een persbericht ook kritisch uit over de duurzaamheid van monoculturen van genetisch gemodificeerde gewassen. Genetische modificatie lijkt vooral voordelig voor de zaadleveranciers, die de gemodificeerde eigenschappen eenvoudig kunnen patenteren. Maar met moderne plantenveredeling kan je zonder genetische modificatie ook prima resultaten behalen. In Nederland zetten de grote zaadbedrijven dan ook in op moderne plantenveredeling zonder modificatie. Nieuwe inzichten in genetische mechanismes en kennis van het DNA worden hierbij alleen nog toegepast om te bepalen welke planten het beste met elkaar op een natuurlijke manier kunnen worden gekruist. Lees het persbericht hier: www.uva.nl/actueel/nieuws/nieuws.cfm/5AF51F28-7267-4FFF-84162E438A206437.

Nieuws van deelnetwerken, leden & partners

Vrijdag 20 en 27 april in Dalfsen: 4^e bijeenkomst Quadrupool Academie

Jaap van Bruchem heeft voor 2012 een nieuw initiatief gelanceerd: de Quadrupool Academie. Quadrupool staat voor 4-polig, 4-waardig, 4-dimensionaal. De Academie omvat een serie bijeenkomsten van en door vernieuwende onderzoekers en mensen uit de praktijk. De eerste bijeenkomsten waren reeds op 6 januari in Lunteren, op 10 februari in Oosteind en op 16 maart in Midwoud. De 4^e bijeenkomst in Dalfsen zal wegens het groeiende aantal deelnemers verdeeld worden over twee dagen: **vrijdag 20 april** en **vrijdag 27 april**.

De uitnodiging met het volledige programma van de 4^e bijeenkomst is hier te downloaden: www.nvlv.nl/downloads/Landjuweel_IV_Dalfsen.pdf.

PMOV boek "Gewoon ongewoon boer zijn" weer beschikbaar in herdruk

Zoals jullie ongetwijfeld weten is het NVLV een opvolger van het PMOV, Platform Minderhoutshoeve Ossekampen Vel/Vanla. In het PMOV waren tal van boeren, onderzoekers en burgers, geïnspireerd door het gedachtengoed van Jaap van Bruchem actief. Ze wisselden kennis en ervaring uit en inspireerden elkaar om tot nieuwe inzichten over landbouw te komen. Het belangrijkste was dat de bodem en het goed functioneren daarvan het uitgangspunt moest zijn voor een gezonde, levensvatbare melkveehouderij. De resultaten die deelnemende boeren op hun bedrijven haalden waren soms verbluffend.

In de loop van de tijd kwam ook de gezondheid van mens en dier om de hoek kijken en daarmee ook "alternatieve" geneeswijzen en andere dingen die door de wetenschap terzijde worden geschoven maar die in de praktijk goed werken. Toen het PMOV is opgeheven hebben Hans Schiere en ik (Harm Janssens) een boek geschreven over het PMOV. Hans Schier was toen werkzaam bij Wageningen Universiteit en ik heb een boerderij in Westeremden en was PMOV bestuurslid. Meer informatie over mij en het bedrijf van Henriette en mij kun je vinden op www.aylsumaheerd.nl.

In het boek doen een aantal boeren en wetenschappers hun verhaal en wordt het gedachtengoed van het PMOV beschreven. Dit boek is nu herdrukt. Nu het er weer ligt heb ik het nog eens gelezen en blijkt dat het nog niets aan actualiteit heeft ingeleverd en dat het nog steeds kan dienen als inspiratiebron.

Het boek heet "Gewoon ongewoon boer zijn" en kost € 15,-. Het is te bestellen via aylsumaheerd@hetnet.nl of 06-51463812. Zie ook dit bericht op onze website: www.boerderijinbedrijf.nl/boerderijinbedrijf/nieuws?item=8.

Harm Janssens

Tweedaagse training 'Co-creërend leiderschap in de buurtmoestuin'

Op **vrijdag 20 april en zaterdag 21 april** geeft NVLV-lid Annet van Hoorn samen met Janine Vermeulen (www.ateljdekim.nl) een cursus voor mensen die van plan zijn om samen met anderen een buurtmoestuin op te zetten. De training 'Co-creërend leiderschap in de buurtmoestuin' geeft inzicht en training op aspecten die om de hoek komen kijken bij een proces van co-creatie en *empowerment* van de gemeenschap. Ook worden er praktische zaken betreffende het ontwerp en de aanleg van de moestuin besproken. De training is gebaseerd op inzichten en methodieken uit o.a. Empowerment, Permacultuur en Community Development.

Onderwerpen die in de training aan bod komen:

- Introductie in *community development* (bijv. *good practices*, 'Asset-Based Community Development', Engelse Transition Town voorbeelden)
- Ontwikkelen van de moestuin tot een gezonde buurtgemeenschap (visievorming, strategieën)
- Besluitvorming en open communicatie (werkvormen, oefeningen)
- Ontdekken en oefenen met leiderschapstijl en kernkwaliteiten
- Werven en samenwerken met vrijwilligers
- Betrekken van de buurt
- Diversiteit en talenten inzetten
- Praktische tips over aanleg en ontwerp ecologische moestuin (permacultuur): workshops ter voorbereiding, *toolkit*, plantschema's, plantenlijsten, groenbemesters enz.

De ervaring en behoefte van de deelnemers bepalen waar de accenten worden gelegd in het programma. Er wordt voldoende ruimte gecreëerd om vanuit je eigen situatie te oefenen en te leren van elkaars ervaringen.

Zie voor meer informatie en aanmelding deze pagina: <http://transitiontowns.nl/archief/10446>.

Workshops bij Ware Natuur

Ook de komende maanden zijn er weer diverse interessante workshops te volgen bij Ware Natuur (Philip Gortemaker) in Hengelo:

Zondag 22 april: Workshop eetbare wilde planten

In een wandeling door de natuur komen we allerlei wilde planten tegen die eetbaar zijn of een bepaalde verrassende geneeskracht hebben door enkel een stukje blad te eten. Na de tijd is er soep met broodjes en een salade uit de natuur.

Start: Kneppelhoutpad 12, Hengelo

Tijd: 09.00 uur

Bijdrage: €12,50

Zondag 6 mei en maandag 4 juni: Workshop Helende Kracht van de Natuur

Door te leren waarnemen met zintuigen waarvan je het vermoeden nog niet had dat elk mens die heeft, leer je intuïtief om te gaan met de natuur, je (moes)tuin en natuurlijk je medemens en dier. De workshop is telkens met volle maan wanneer de natuurkrachten op het sterkst zijn.

Tijd: 14.00 uur - ca. 17.00 uur

Bijdrage: €25,-

Kijk voor meer informatie en aanmelding voor deze workshops op de website www.warenatuur.nl.

Platform ABC (Aarde-Boer-Consument) over wijzigingen in het Europese Landbouwbeleid

Vorig jaar is Europese Commissie de procedure gestart om het Europees Landbouwbeleid (Common Agricultural Policy, CAP) te herzien. Op 12 oktober j.l. heeft de commissie wetsvoorstellen over de wijzigingen bekend gemaakt, en die zijn zeer ontoereikend. Een netwerk van organisaties verenigd onder de naam FoodSovCAP (European movement for Food Sovereignty and another Common Agricultural Policy) heeft hierop onlangs een commentaar geschreven. Zij stellen wijzigingen voor op het gebied van inkomenssteun, plattelandsbeleid, 'het veevoer- en vlees complex' dat veel teveel grond en energie kost, en op het gebied van de nadelige effecten van het Europese beleid op de ontwikkelingslanden. Het commentaar (in het Engels) is hier te downloaden: www.nyelenieurope.net/foodsovcap/downloads-a-media/item/commentary-on-the-cap-post-2013-legislative-proposals.

Onze grootste zorg zijn de achterliggende oorzaken van de verschillende crises: het beleid dat gekoppeld is aan de wereldprijzen voor grondstoffen; de 'race to the bottom' die bepaald wordt door de *agribusiness* en die leidt tot een te intensieve landbouw en een exportmarkt voor gesubsidieerde Europese producten die beneden de kostprijs worden uitgevoerd. Dit ten nadele van het milieu en van stabiele prijzen voor boeren en consumenten in Europa en elders.

Als alternatief voor dit beleid stellen wij een beleid voor dat is gericht op "voedsel soevereiniteit": het recht van mensen om zelf democratisch te bepalen hoe hun lokale voedsel en landbouwsystemen worden vormgegeven, zonder dat andere mensen of het milieu worden benadeeld. Zie deze pagina over de bijeenkomst "Nyeleni Europe 2011" die in augustus 2011 over voedsel soevereiniteit werd gehouden: www.nyelenieurope.net/foodsovcap/declaration/17-nyeleni-europe-2011-european-forum-for-food-sovereignty.

Op <http://youtu.be/th4uT2coXhk> is een informatieve animatie te zien van FoodSovCAP over het Europese Landbouwbeleid en het alternatief van voedsel soevereiniteit (druk op cc in de speler om de Nederlandse ondertiteling aan te zetten!).

Het platform Aarde Boer Consument is één van de deelnemende organisaties in het FoodSovCAP netwerk. Zie voor meer informatie over de hervormingen in het Europese Landbouwbeleid ook deze pagina op de website van Platform ABC: <http://aardeboerconsument.nl/artikelen/europees-landbouwbeleid-qlb>.

Nieuw boek 'Bewustzijn in bedrijf, transformatie naar een vitale organisatie' van Jaap Vermue

Vorige maand is mijn boek 'Bewustzijn in bedrijf, transformatie naar een vitale organisatie' uitgekomen. Ik krijg veel positieve reacties van lezers. Keer op keer geven zij aan dat dit boek eraan bijdraagt dat het hart en de ziel weer terug kan komen in de organisatie. Het boek zet aan tot actie en dat is precies de bedoeling. Mijn missie is om de aarde een stukje mooier te maken en volgens mij hebben organisaties en bedrijven hierin een belangrijke rol. Bewustzijn is de belangrijkste basis voor samenwerking, leiderschap en organisatieontwikkeling in de 21e eeuw. Bezig zijn met bewustzijnsontwikkeling en dat niet toepassen in je dagelijks werk of in je eigen organisatie is een gemiste kans. En voor organisaties is het een gemiste kans als zij de kracht van bewustzijn niet benutten. Het boek is te bestellen via www.1boek.nl (directe link naar het boek: www.1boek.nl/index.php/catalog/product/view/id/91917/s/bewustzijn-in-bedrijf/).

Komende tijd zijn er ook diverse boekpresentaties. Deze hebben het karakter van een workshop, waarin je als deelnemer op een verrassende wijze zicht krijgt op jouw eigen organisatie, door te werken in het Bewust Bedrijf Model®.

- **Donderdag 12 april**, avond in Driebergen, thema: 'Bewustzijn in bedrijf, de basis voor vitaal leiderschap'
 - **Woensdag 25 april**, v.a. 16 uur t/m avond in Varik, thema: 'Eenheidsbewustzijn als basis voor duurzaam ondernemerschap'
 - **Vrijdag 11 mei**, avond in Lunteren, thema: 'Transformatie van ons bewustzijn, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde'
- Kijk voor meer informatie en aanmelding op www.bewustbedrijf.nl/boekpresentatie/.

Op **woensdag 23 mei** a.s. start de volgende training 'Bewustzijn in bedrijf, naar vitaal leiderschap en een vitale organisatie'; 7 woensdagen op het landgoed Kraaybeekershof in Driebergen. Kijk voor meer informatie op: www.bewustbedrijf.nl/bewustzijninbedrijf/.

Verband tussen voeding en gedrag verdient meer aandacht

De Duitse filosoof Ludwig Feuerbach (1804-1872) zei het al: "Men is wat men eet" (Man ist was Man isst). Hoewel hij dit als fundament van zijn materialisme poneerde, krijgt deze uitspraak inmiddels ook een bijna metafysisch karakter vanwege het groeiende besef dat er een sterk verband bestaat tussen voeding en gedrag.

Neurowetenschappers veronderstelden lange tijd dat het brein verantwoordelijk is voor onze emoties, op basis van endorfine activiteit aldaar onder bepaalde omstandigheden. Inmiddels heeft men ontdekt dat endorfine receptoren in het gehele lichaam een belangrijke zelfherstellende functie hebben en dat ze worden beïnvloed door de stoffen die we met de voeding binnen krijgen. Het "endorfine-exorfine" proces wordt daarmee dus enerzijds beïnvloed van binnenuit door ons denken maar zeker ook, en dat is nieuw, van buitenaf door de voeding. Bepaalde stoffen in voeding, bijvoorbeeld zuivel, suiker of gluten, imiteren als z.g. exorfinen de lichaamseigen endorfinen en verzwakken zo het systeem. Sommige exorfinen hebben zelfs een tien maal sterkere werking in de hersenen als morfine. Kinderen met ADHD werden gedurende een volledig exorfinen-vrij dieet normaler en rustiger in hun gedrag terwijl de problematiek weer terugkeerde als de exorfinen via het voedsel weer werden ingenomen.

Er valt op dit gebied nog een hoop te ontdekken en dat geldt ook voor de invloed van voeding op verschillende veel voorkomende ziekten. Zie voor meer informatie de onderstaande links:

<http://exendo.be/>

www.natuurdiëtisten.nl/detail.php?id=102&cod=17&page=9

Anton Nicola.

Duitsland verlengt verbod op dumping van levensmiddelen: goed idee!

Onze Oosterburen voeren al geruime tijd op diverse onderdelen een vooruitstrevend landbouwbeleid. Eén maatregel die vier jaar geleden werd ingevoerd, is het wettelijk verbod om voedingsmiddelen onder de kostprijs te verkopen. Dit verbod is ondanks protest van liberale zijde (FDP) nu met vijf jaar verlengd tot 2018.

De Duitse Boerenbond is zeer tevreden met de verlenging omdat dumping van levensmiddelen in onbeschermdesituaties kan leiden tot een catastrofale prijzenoorlog. Daardoor komt uiteindelijk de kwaliteit en veiligheid van voeding in gevaar en komen boeren in financiële problemen.

Distributeurs en grootgrutters in Nederland en andere Europese landen kunnen nog wel voeding als lokkertjes gebruiken (waardoor onder andere de kiloknaller in het schap komt). De leveranciers dwingt men dan om genoeg te nemen met de laagst mogelijke prijs. Bij een wettelijk verbod op deze praktijk ontstaat een eerlijker handel en een redelijker verhouding tussen aanbieder en distributeur van voeding. Wat in Duitsland kennelijk normaal is, zou Europees landbouwbeleid moeten worden. Een anti-dumping-wet voor levensmiddelen kan een effectief beleidsinstrument zijn om de tendens van kwantiteit naar kwaliteit om te buigen.

Zie voor meer informatie o.a. deze links:

www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2012/3/Duits-verbod-op-dumprijzen-voor-voeding-blijft-voorlopig-1006476W/

www.boerenbusiness.nl/nieuws/algemeen/item/10781751/Duitsers-verbieden-verkoop-onder-kostprijs

www.foodlog.nl/artikel/supermacht/

Analyse: Biologische opbrengsten en het wereldvoedselprobleem

Critici van meer natuurlijke, biologische teeltwijzen dragen vaak het argument aan dat biologische teeltwijzen een lagere opbrengst per hectare geven, en dus ongewenst zijn in een situatie van een groeiende wereldbevolking en een groeiend landtekort. In het algemeen klopt die bewering wel dat de biologische opbrengsten gemiddeld lager zijn: een recente meta-studie van onderzoekers van Wageningen Universiteit concludeerde aan de hand van 362 vergelijkingen dat de opbrengst van biologisch geteelde gewassen wereldwijd gemiddeld 20% lager ligt dan de opbrengst van conventioneel geteelde gewassen (zie www.wur.nl/NL/nieuwsagenda/nieuws/Yield_NL_20120301.htm). Dat wil echter niet zeggen dat biologische opbrengsten altijd perse lager moeten zijn: met biologische teeltwijzen kunnen ook zeker wel hoge opbrengsten gehaald worden, hoger dan gangbaar. In de bovengenoemde studie bleken bijvoorbeeld de opbrengstverschillen sterk te verschillen: van een 50 procent lagere tot een 20 procent hogere opbrengsten in de biologische landbouw. En een goed gedocumenteerde 30-jarige veldproef van het Amerikaanse Rodale instituut toont ook aan dat biologische teeltsystemen gelijkwaardige of hogere opbrengsten te zien geven in vergelijking met gangbaar (zie www.nvlv.nl/index.asp?menu=01&id=2&id=1).

Onlangs verscheen ook een opvallend nieuwsbericht over een Indiase boer die een recordopbrengst van 73 ton aardappelen per hectare had behaald, met een biologische teeltwijze (<http://news.biharprabha.com/2012/03/nitish-kumar-sets-world-record-of-highest-potato-production/>). Ter vergelijking: Nederlandse gangbare boeren behalen in goede jaren opbrengsten van rond de 50 ton per hectare. In dezelfde Indiase regio werd eerder ook al een wereldrecord voor rijstverbouw gevestigd, met een opbrengst van 22,4 ton rijst per hectare, door toepassing van een vernieuwende, meer ecologische teeltmethode (*System of Rice Intensification*, SRI).

Deze berichten sluiten aan bij eerder onderzoeken die met name in ontwikkelingslanden spectaculaire oogstverbeteringen laten zien wanneer boeren overstappen op biologische, of agro-ecologische teeltmethoden (zie bijvoorbeeld www.nvlv.nl/downloads/Eco-landbouw_en_productieverdubbeling.pdf, een bespreking van het rapport "Agroecology and the right to food" van Olivier de Schutter, UNHRC Special Rapporteur on the right to food, of download het complete rapport hier: www.nvlv.nl/downloads/Agroecology_and_the_right_to_food.pdf).

Op een conferentie van de FAO in 2007 werd eerder ook al geconcludeerd dat een wereldwijde omschakeling naar biologische landbouw een opbrengstverhoging van 32% zou geven, in plaats van een opbrengstvermindering. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat biologische landbouw in ontwikkelingslanden de opbrengsten spectaculair kan verbeteren (zie de bespreking op deze pagina van Bionext.nl: www.bionext.nl/node/42). De iets lagere (maar wel duurzamere) opbrengsten van biologische landbouw in de ontwikkelde landen wegen daar niet tegenop.

Al met al zal een overgang naar biologische teeltmethoden geen gevaar leveren voor onze voedselvoorziening of voor het behoud van de resterende natuurgebieden. Sterker nog, het kan een belangrijke, duurzame bijdrage leveren aan de oplossing van het wereldvoedselprobleem. Het vreugdedansje dat Elsevier redacteur en erkend 'bio-hater' Simon Rozendaal deed op zijn weblog naar aanleiding van de publicatie van het eerder genoemde WUR onderzoek (zie www.elsevier.nl/web/Opinie/Simon-Rozendaal/332283/Eet-u-biologisch-voedsel-Schaam-u.htm) was dan ook niet terecht.

Andere interessante zaken (nieuws van buiten het netwerk)

Boekbespreking: "De geheimen van een vruchtbare bodem" van Erhard Hennig

Marc Siepman (www.gevoelvoorhumus.nl) bespreekt het boek "De geheimen van een vruchtbare bodem" van Erhard Hennig (1906-1998). Deze Nederlandse vertaling van het oorspronkelijke Duitse boek 'Geheimnisse der fruchtbaren Böden' wordt door Agriton (www.agriton.nl) uitgegeven.

Als iedereen 10% van de kennis zou hebben die waarmee in dit boek gestrooid wordt, dan zou de verontwaardiging over het huidige landbouwbeleid zo wijdverspreid zijn dat een revolutie onvermijdelijk zou zijn. Anderzijds kun je beter stellen dat het beleid er nooit was gekomen.

Een paar dingen worden je duidelijk uitgelegd als je dit boek leest:

- De mensheid zit op een dood spoor. Het gebruik van eindige middelen om voedsel te kweken op een in toenemende mate uitgeputte bodem is schaatsen op dun ijs.
- Alléén planten kunnen mineralen opnemen die wij kunnen opnemen. Maar planten kunnen die mineralen alleen opnemen als deze "voorgekauwd" worden door de bodemorganismen. Zonder een levende bodem kun je geen gezond voedsel kweken. Zelfs de mineralen uit mineraalwater zijn niet opneembaar, want die zijn anorganisch.
- Dat omschakelen van "regulier" naar "natuurlijk" boeren mogelijk is: na twee tot drie jaar compost op het land brengen kan het bodemleven weer zelfstandig een mulchlaag afbreken en begint een blijvende humuslaag zich te ontwikkelen. Ploegen vernietigt deze laag, doordat de verschillende lagen (met ieder zijn eigen bacteriën) op een diepte komen waar ze doodgaan.
- We moeten de planten niet voeden, maar het bodemleven. Het bodemleven voedt de plant. Aristoteles zei al: de bodem is de maag en de darm van de plant.
- De atmosfeer bevat 0,03% CO₂ (tegenwoordig bijna 0,04%, voor de industrialisering 0,0275% en 0,035% is een veilige bovenmarge). Maar vlak boven de grond kan het CO₂-percentage boven de 2% liggen! Hoe geweldig zou het zijn als die daar bleef, waar de planten er wat aan hebben en waar het klimaat er geen hinder van heeft! Maar door de bodem onbedekt te laten wervelt de CO₂ de atmosfeer in.
- Door drijfmest in de grond te spuiten krijg je een verrottingsproces, waardoor de wormen de grond uitvluchten. Daar gaan ze dood door blootstelling aan de zon. De organismen die niet kunnen vluchten sterven ook.
- Een hectare 100-jarige beuken verdampt per dag 25.000 liter water. Zonder de bodem uit te drogen. Dat zegt wel iets over het verband tussen bossen en het klimaat. Bossen zorgen voor regen, industriële landbouw voor droogte.
- Industriële landbouw leidt derhalve altijd tot woestijnvorming.
- Het pH van humus is 6,8-7,2 en van menselijk bloed 7,0-7,2. Zeer vergelijkbaar dus!
- Humus is de oplossing voor watertekorten, erosie, nitraatbelasting (en andere soorten vervuiling), knolvoet, MKZ, varkenspest (en vele andere ziektes), olieafhankelijkheid, en nog veel meer.

Veel feiten worden keer op keer herhaald, steeds anders verwoord en in een andere context. Het is duidelijk dat de schrijver bepaalde dingen erg belangrijk vindt. En ik ben het volledig met hem eens.

Conclusie: dit boek moet je lezen als je direct of indirect iets met voedsel te maken hebt. Als je iemand bent die een paar keer per dag eet, bijvoorbeeld.

Titel: De geheimen van een vruchtbare bodem

Ondertitel: Humus en bodem zijn onderworpen aan de wetten van het leven

Auteur: Erhard Hennig

Uitgever: Agriton

Aantal pagina's: 205

ISBN: 978-90-90-09-627-8

Zie voor meer informatie over humus, bodemvruchtbaarheid, permacultuur en onze voedselvoorziening het weblog www.gevoelvoorhumus.nl van Marc Siepman.

Kijktip: documentaire "Boeren, burgers en buitenlui"

Niet veel inwoners van Amsterdam zullen zich realiseren dat je na nauwelijks een half uurtje fietsen vanuit het centrum van de stad je zelf al in een oeroud Hollands boerenlandschap kunt bevinden. De documentaire "Boeren, burgers en buitenlui" laat op beeldende wijze zien dat Amsterdam niet losgezongen is van het omringende polderlandschap. Wie de rivier de Amstel vanuit het centrum naar het zuiden volgt, komt in het Amstelland terecht, een cultuurlandschap dat niet minder oud is dan de historische gebouwen in de stad. De documentaire laat de plaatselijke boeren zien, wiens families soms al vele generaties in dit gebied gevestigd zijn. Zij zetten zich in voor de bescherming van het cultuurlandschap en de natuur die op en langs hun akkers en weiden te vinden is. "Boeren, burgers en buitenlui" geeft met sfeervolle beelden een goed beeld van het leven in dit gebied, en de waarde die dit groene gebied heeft voor de stadsbewoners die er komen fietsen, wandelen, roeien, skeeleren, vissen, of gewoon eens een koe van dichtbij komen zien. Het geeft ook een beeld van de strijd van de boeren die zich actief inzetten om tegenwicht te bieden tegen de voortdurende uitbreiding van wandelparkjes, golfbanen, parkeerplaatsen et cetera vanuit Amsterdam en haar randgemeentes.

De documentaire is een bewerking van de film "Op de bres voor Amstelland" die op initiatief van Stichting Beschermers Amstelland (www.beschermersamstelland.nl) werd gemaakt door Gouden Kalf winnaars Jan Musch en Tijs Tinbergen. De documentaire werd onlangs door de NCRV op televisie uitgezonden en is hier nog online te bekijken:

<http://dokument.ncrv.nl/ncrvgemist/5-3-2012/ncrv-dokument-boeren-burgers-buitenlui>.

Recente onderzoeken tonen relatie aan tussen lage doses van bestrijdingsmiddelen en bijensterfte

In maart verschenen in de toonaangevende wetenschappelijke bladen *Science* en *Nature* diverse publicaties over de invloed van pesticiden op de teruggang van bijen:

- Science publiceerde onderzoek dat aantoonde dat sub-lethale doses van het veelgebruikte bestrijdingsmiddel thiamethoxam (een neonicotinoïde systeem pesticide) de oriëntatie van bijen negatief beïnvloed, waardoor zij veel meer energie kwijt zijn bij het foerageren. De bijen worden blootgesteld aan de pesticiden doordat de systeem pesticiden (vaak onderdeel van een zaadbehandeling) zich in lage doseringen in de nectar en het stuifmeel bevinden.
- Een tweede artikel in Science toonde vervolgens aan dat kolonies van hommels (waarvan de populaties ook zeer zijn teruggelopen) die tijdelijk gevoerd werden met stuifmeel met zeer lage doses van het middel imidacloprid, een veel lagere groei van de kolonies vertoonden gedurende het seizoen, en 85% minder koninginnen produceerden.
- Een derde artikel in Nature toonde voor het eerst duidelijk aan dat er een zeer sterke interactie is tussen de negatieve effecten van parasieten/ziektes (in dit geval de *Nozema*-schimmel) en de negatieve effecten van sub-lethale doses van pesticiden (in dit geval het insecticide fipronil). Het gecombineerde effect van deze twee negatieve invloeden is veel sterker dan je zou verwachten op basis van de twee afzonderlijke invloeden (synergie effect, alleen dan negatief).

Al met al begint met deze en soortgelijke recente onderzoeken het beeld te ontstaan dat de geheimzinnige "verdwijnziekte" (bijensterfte) een gevolg is van negatieve interacties tussen invloeden van parasieten/ziektes, een verminderd voedselaanbod en sub-lethale doses van bestrijdingsmiddelen. De effecten van bestrijdingsmiddelen blijken relevant in doses die ver liggen onder de huidige toegestane doses die gehanteerd worden bij de goedkeuring van bestrijdingsmiddelen. Het zou kunnen zijn dat de toetsingsprocedures van bestrijdingsmiddelen dus grondig moeten worden herzien. Dit zou grote effecten kunnen hebben voor de huidige landbouwpraktijk.

Op de website www.bijensterfte.nl worden deze en andere recente onderzoeken besproken (gedeeltelijk in het Engels).

Naar aanleiding van het onderzoek heeft de Partij voor de Dieren op 3 april j.l. een debat aangevraagd met staatssecretaris Atsma (zie www.partijvoordedieren.nl/recent/news/i/6365). Zij vinden het onverantwoord dat er geen actie wordt ondernomen naar aanleiding van de laatste wetenschappelijke inzichten. In plaats daarvan kiest het Ministerie van Infrastructuur en Milieu om te varen op de conclusies van onderzoekers van Wageningen UR (zie o.a. www.bijen.wur.nl), die tot dusverre de invloed van bestrijdingsmiddelen beperkt hebben geacht (zie bijvoorbeeld dit nieuwsbericht uit 2011: www.telegraaf.nl/binnenland/9271264/_Varroamijt_grootste_bijenkiller_.html).

“Nutrition and Physical Degeneration” van dr. Weston Price nu ook beschikbaar in Nederlandse vertaling

Vorige maand organiseerde de uitgeverij Succesboeken.nl samen met de Nederlandse afdeling van de Weston A. Price Foundation verschillende middagen om pers en publiek te informeren over het belangrijke onderzoek van dr. Weston Price.

Weston A. Price was een Amerikaanse tandarts die in de dertiger jaren van de vorige eeuw wetenschappelijk onderzoek verrichtte naar 14 natuurvolkeren over de hele wereld. Hij legde zijn reisverslagen en onderzoeksresultaten vast in een boek genaamd “Nutrition and Physical Degeneration”, dat in 1939 voor het eerst verscheen en waarvan tot op de dag van vandaag herdruk na herdruk wordt gepubliceerd.

Price ontdekte dat als natuurvolkeren modern, bewerkt voedsel gingen eten, zij razendsnel dezelfde ziekten ontwikkelden als de moderne mens. Dit bracht zelfs het voortbestaan van complete volkeren en culturen in gevaar! Geïsoleerde volkeren die hun traditionele voedingspatroon aanhielden, waren echter een toonbeeld van gezondheid.

Dankzij Price weten we wat volmaakte gezondheid is bij de mens en hoe we deze kunnen bereiken. Enkele opzienbarende conclusies die Price trok naar aanleiding van zijn onderzoek:

- Hoewel de voeding van deze 14 natuurvolkeren zeer uiteenliep, bleek de voeding van deze natuurvolkeren zonder uitzondering minimaal 10 keer zoveel vet te bevatten als de voeding van de gemiddelde Amerikaan van zijn tijd. Dit vet was zonder uitzondering dierlijk vet.
- De verteringsketen verloopt als volgt: vetten-mineralen-vitamines. Vetten maken de opname van mineralen mogelijk en mineralen maken de opname van vitamines mogelijk; het zijn allemaal sleutels in een contactslot. De mineralen krijgt de mens hoofdzakelijk binnen in de vorm van zouten. Verzadigd vet en zout staan daarmee aan de basis van de voedselvertering, willen we de gezondheidvoordelen kunnen genieten van een optimale vitamineopname.
- Price identificeerde drie dierlijke *superfoods*: rauwe melk, orgaanvlees en vis.

Onder de titel “Voeding en fysieke degeneratie” hebben Succesboeken.nl en de Nederlandse afdeling van de Weston A. Price Foundation onlangs een Nederlandse vertaling van dit tijdloze boek mogelijk gemaakt. Het boek is te verkrijgen via www.succesboeken.nl/boeken/9789079872428/Voeding-en-fysieke-degeneratie.

Meer informatie over het werk van Weston Price is te vinden op de Nederlandse site www.westonprice.nl. Of kijk op de uitgebreide Amerikaanse site www.westonaprice.org.

Rauwe melk (ongepasteuriseerde en onbewerkte melk) is één van de aanbevolen voedingsmiddelen volgens de voedingsleer van Price. Een van de projecten van de Amerikaanse Weston Price Foundation is dan ook het bevorderen van het gebruik van rauwe melk. Zie hun website www.realmilk.com voor meer informatie over “echte melk”.

Essay over de geest van Occupy door Charles Eisenstein

Het afgelopen jaar hebben de protesten van de Occupy beweging flink het nieuws gehaald. Veel mensen staan positief tegenover deze beweging, maar velen zijn er ook kritisch over, omdat er geen duidelijke (of teveel verschillende) doelen worden nagestreefd. De Occupy beweging wil een nieuwe wereldorde, maar hoe moet die er dan wel uit komen te zien?

Op de website van Pro Werelddorp staat een in het Nederlands vertaald essay van filosoof en publicist Charles Eisenstein (www.charleseisenstein.net), dat probeert de kerngedachte van Occupy te verwoorden. Het essay “Geen eis kan groot genoeg zijn” is hier te downloaden: www.pro-werelddorp.nl/diversen/occupy-brochure.

Interessante leesstof over een beweging die samenhang vertoont met de Transition Towns beweging en andere bewegingen voor een rechtvaardiger en duurzamer gebruik van de aarde.

Debat + lezingen Food Film Festival 2012 online

Van 16 t/m 18 maart j.l. vond in Amsterdam weer een Food Film Festival plaats, georganiseerd door de Youth Food Movement (www.youthfoodmovement.nl). Naast vele films en documentaires over voedsel en voedselproductie, vonden er ook diverse lezingen en debatten plaats. Op www.foodfilmfestival.nl/nl/nieuws/130-Alle_live_registraties_van_FFF_2012_op_een_rij.html zijn hiervan nog de live registraties terug te zien. Zo was er een publieksdebat ('Het grote landbouwdebat') over de toekomst van ons (Europese) landbouwbeleid, korte presentaties van jonge 'voedselstrijders' ('Food for change' bijeenkomst) en een inspirerende *keynote* presentatie van Prof. Tim Lang (hoogleraar Voedselbeleid aan de City University in Londen, bedenker van het concept van de 'foodmiles' en schrijver van het boek 'Food Wars').

Maak Nederland zeldzaam mooi! - inspiratiedag over 'Levend erfgoed' in het Nederlandse landschap

Op **vrijdag 20 april** organiseren de Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) en het Centrum voor Genetische bronnen Nederland (CGN) een inspiratiedag over het houden van zeldzame dierrassen in de Nederlandse landbouw.

De inspiratiedag is bestemd voor een brede doelgroep, o.a. voor beleidsmedewerkers en bestuurders van provincies en gemeenten; beheerders van natuur en landschap; ketenpartners en (potentiële) houders van zeldzame rassen. Kortom, iedereen die zich interesseert in de kansen voor het behoud en gebruik van levend erfgoed is van harte welkom.

Het houden van zeldzame rassen is niet alleen leuk maar ook erg nuttig. Ons levend erfgoed kan de lijm zijn die verschillende functies van het landschap aan elkaar verbindt. Historische rassen geven meerwaarde aan het landschap! Laat u inspireren door de sprekers, deel uw ervaringen en ideeën tijdens de workshops en zoek ten slotte samenwerkingspartners in de matchmaking ronde. De Stichting Zeldzame Huisdierrassen en het Centrum voor Genetische bronnen Nederland dagen u uit: denk mee en draag bij aan een zeldzaam mooi Nederland met Levend erfgoed.

Locatie: Landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd, Beesd (Gelderland)
Kosten : 25 euro pp.

Kijk voor meer informatie en aanmelding op deze pagina: www.szh.nl/index.php?id=30,1209,0,0,1,0 of download de flyer hier: www.szh.nl/download.php?4ccb2a07db5633cbdd4c716fe4008f2a. Aanmelden kan tot 12 april 2012.

Lezingen en workshops Michael Roads in april

In de maand april geeft Michael Roads weer een serie lezingen en workshops in Nederland. Michael Roads, begonnen als biologische boer in Australië, heeft zich in zijn leven steeds verder gericht op de band tussen mens en natuur, en de spirituele ontwikkeling van de mens. Zijn huidige lezingen en workshops richten zich vooral op de transities in het huidige tijdsgewricht, en het belang van onvoorwaardelijke liefde als een transformerende en leidende kracht.

Agenda lezingenreeks 2012:

- **Vrijdag 6 april** in Utrecht: The Season of the Heart - Beyond 2012
- **Vrijdag 13 april** in Amsterdam: Choosing Love!
- **Zaterdag 14 april** in Arnhem: Developing Awareness of a Multidimensional Reality
- **Zondag 15 april** in Bennekom: From Subconsciousness into Illumination of Love!
- **Woensdag 25 t/m zondag 29 april** in Elspeet: 5-daagse 'intensive' Transition into Love . . . the Shattering of Illusions

Zie www.michaelroads.nl/agenda-2012-nl.html voor meer informatie over deze lezingen. Alle lezingen worden in het Engels gegeven, en kosten €17,50 p.p. (€15,- bij reservering met meerdere personen).

In aanvulling op bovenstaande lezingen zal Michael Roads ook op **zaterdag 21 april** in Schagen (NH) en op **zondag 22 april** in Beilen (Dr) een bijeenkomst houden samen met het zangduo Nanne & Ankie. Zie voor meer informatie deze webpagina: www.nanneankie.nl/Nanne-Ankie/a_Dffrnt_Experience_met_Michael_Roads.html.

Op www.michaelroads.nl/boeken.html bespreekt Michael drie van zijn boeken die zijn persoonlijke ontwikkeling mooi samenvatten: 'Conscious Gardening', 'Talking with Nature – Journey into nature' en 'Through the eyes of love' (om de filmpjes te starten moet je even op de tijdsbalk van de speler klikken). De boeken zijn te bestellen via de webshop www.choosinglove.org/books.html of via bijvoorbeeld www.amazon.co.uk of www.bol.com.

Column Philip Gortemaker – 2012: het jaar van de waarheid komt aan het licht

Het afgelopen jaar was al een jaar waarin veel onderhuidse zaken naar boven kwamen en er een begin van zuivering plaats vond. De Arabische lente, schandalen rondom politici, corrupt handelen, machtsmisbruik, oneigenlijke belangen van de farmaceutische industrie die de gezondheidszorg op kosten jaagt, etc. Ook in de agrarische sector is het nodige gaande, de bio-industrie wordt aan banden gelegd en het NVLV haalde zelfs de Telegraaf met een artikel over het verband tussen mestinjectie en chronische ziektes als suikerziekte en ziektes in het vee.

De bodem in de landbouw werkt verbazingwekkend hetzelfde als de darmen. De rhizosfeer, de zone in de bodem waarin de planten wortelen, heeft eenzelfde werking als onze darmvlokken. Sterker zelfs, veel bodemflora is het zelfde als in de darm.

De bodem mishandelen door onverteerde mest te injecteren en minerale zouten als kunstmest te strooien is als het injecteren van ongekauwd voedsel rechtstreeks in de darmen duwen, zoals ganzen geforceerd gevoerd worden voor *foie gras* paté.

Meer dan een eeuw lang is de agrarische sector bewust verkeerd voorgelicht over het bemesten van de weilanden en akkers. De uitvinder van de kunstmest, Liebig, zag zijn eigen fout in en pleitte eind 19 e eeuw voor een compostbemesting maar de kunstmestindustrie luisterde niet meer, het was reeds *big money* om de afvalproducten van mosterdgasproductie (jaja, chemische oorlogsvoering) zo te dumpen. Een slechte bodem produceert zwakke gewassen die dan weer zgn. 'gewasbeschermingsmiddelen' als Roundup nodig hebben. Die vernietigen niet alleen alle bodemleven waardoor de bodem nog zwakker wordt maar ook direct onze gezondheid als gif. Overstromingen van de laatste jaren ontstaan niet door meer regenval maar doordat de bodem door kunstmest en chemicaliën geen organische stof en bodemleven bevat dat water als een gigantische spons vasthoudt. Het spoelt rechtstreeks weg in de beken en rivieren die het niet meer aankunnen.

Dus als we ons in 2012 afvragen waarom de kosten voor de gezondheidszorg zo stijgen en de ziektekostenverzekering voor velen onbetaalbaar raakt; het begint al bij de bodem waarop ons voedsel verbouwd en geteeld wordt. Door mishandeling van de bodem krijgen we voedsel op ons bord dat nauwelijks nog de noodzakelijke gezonde voedingsstoffen bevat.

Maar vooral, voedsel mist lichtinformatie. Via de plant wordt zonlicht omgezet in gezonde informatie voor het lichaam dat de plant eet. De mineralen, vitaminen en calorieën zijn een drager van licht en licht is informatie. Onderzoek van o.a. F.A. Popp in Duitsland (De boodschap van voeding) en R. van Wijk in Nederland wijst uit dat biofotonen (zwakke lichtuitstralingen) de chemie in een levend wezen aansturen en in harmonie houden. Een bodem uit balans produceert zwakke planten die letterlijk biofotonen, en dus belangrijke gezonde informatie, lekken.

Het licht is sterk en dit jaar 2012 is het jaar van het einde van een oud tijdperk van de vissen en het begin van het aquariustijdperk. Om de ca. 26.000 jaar draait het zonnestelsel waarin onze aarde zich bevindt een rondje rond het centrum van de melkweg. Nu vliegen we letterlijk een fotonenbelt in het melkwegstelsel binnen. Een lichtveld dus. Dit licht brengt alles aan het licht wat niet in evenwicht is, wat niet zuiver van intentie is.

Met andere woorden, de waarheid komt aan het licht. In de aarde, in het planten en dierenrijk en in de mens en de samenleving. Het kan niet anders dan dat we een schitterende tijd tegemoet gaan. Maar dit jaar nog even de rommel opruimen.

Philip Gortemaker, 4 januari 2012.

Deze column is afkomstig van het weblog www.eco-spirit.nl van Philip Gortemaker. Een weblog over de verbinding van ecologie en spiritualiteit, met interessante tuintips en spiritueel spitwerk.

Agenda

- 6 t/m 29 april** Lezingen / workshops door Michael Roads op diverse locaties in Nederland (zie overzicht in nieuwsbrief)
- 11 april** NVLV themadag "Bodem en klauw" in Swifterbant (incl. ledenvergadering)
- 12 april** Boekpresentatie/workshop "Bewustzijn in bedrijf, de basis voor vitaal leiderschap" door Jaap Vermue in Driebergen
- 20 april** 4^e bijeenkomst "Quadrupool Academie" in Dalfsen (dag 1)
- 20 april** "Maak Nederland zeldzaam mooi!", inspiratiedag over levend erfgoed, Landgoed Mariënwaerd, Beesd
- 20 en 21 april** Training "Co-creërend leiderschap in de buurtmoestuin" door Annet van Hoorn en Janine Vermeulen in Amsterdam
- 22 april** Workshop "Eetbare wilde planten" bij Ware Natuur in Hengelo
- 25 april** Boekpresentatie/workshop "Eenheidsbewustzijn als basis voor duurzaam ondernemerschap" door Jaap Vermue in Varik
- 27 april** 4^e bijeenkomst "Quadrupool Academie" in Dalfsen (dag 2)
- 6 mei** Workshop "Helende kracht van de natuur" bij Ware Natuur in Hengelo
- 11 mei** Boekpresentatie/workshop "Transformatie van ons bewustzijn, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde" door Jaap Vermue in Lunteren
- 23 mei** Start training "Bewustzijn in bedrijf, naar vitaal leiderschap en een vitale organisatie" door Jaap Vermue in Driebergen

Het Netwerk Vitale Landbouw en Voeding (NVLV) is een landelijke beweging voor vernieuwende werkwijzen in bodembeheer, land- en tuinbouw en boer-burger verbanden. Het netwerk bestaat uit organisaties, burgers en ondernemers, die ieder vernieuwend bezig zijn en gezamenlijk in themagroepen en deelnetwerken kennis en ervaring uitwisselen en ontwikkelen.

Onze droom is dat de boeren en tuinders weer met plezier, met vertrouwen in eigen wijsheid en in verbinding met de natuur, gezonde voeding produceren en zorgen voor volledige vitale voeding, gezonde dieren en een duurzaam gebruik en beheer van ons landschap. En dat burgers bewust zijn van wat ze eten, waar het vandaan komt en hoe hun voeding bijdraagt aan hun gezondheid.

Het Netwerk Vitale Landbouw en Voeding is in april 2008 voortgekomen uit de activiteiten van de Stichting Aquarius Alliance, opgericht in mei 2005. Zie voor meer informatie onze website www.netwerkvlv.nl.

Deze nieuwsbrief ontvangen? Meedoen? Wil jij ook deze nieuwsbrief ontvangen en deze bemoedigende beweging ondersteunen? Wordt dan gewoon lid (vriend) van het NVLV of meld je aan als beroeps lid (partner). Kijk op www.netwerkvlv.nl bij 'lidmaatschap' onder 'vereniging', of volg deze directe link: www.netwerkvlv.nl/index.asp?menu=010301.

